מהדורה למורה – שלושה בני עורב

בלדה סקוטית עממית · בלדה עממית · בלדות ורומנסות · גרסת רגיל

במהדורה זו: מפתח תשובות לכל התרגילים, הצעות לתשובות פתוחות ומחוון קצר. בדפי התלמיד: שם/כיתה/תאריך, חלק א׳ (הבנה), חלק ב׳, חלק ג׳ (כתיבה) וכרטיס יציאה לגזירה.

תשובות – חלק א׳ – הבנה

תרגיל 1: 1–**ב** (מגן) · 2–**ב** (נצים) · 3–**ב** (נאמנות ואהבה) · 4–**ב** (שלושה) · 5–**א** (הכלבים והנצים)

תרגיל 2: 1–**לא נכון** (האביר – נאהב ושותק) · 2–**לא נכון** (הכלבים והנצים – שומרים נאמנים) · 3–**נכון** · 4–**נכון**

תרגיל 3:

1. ארוחת בוקר – הם רעבים ומחפשים מזון.
2. הכלבים שלו שוכבים לרגליו, והנצים שלו חגים מעליו ומגרשים כל עוף.
3. מרימה את ראשו, מנשקת את פצעיו, נושאת אותו לקבר, קוברת אותו – ומתה עד הערב.

תשובות – חלק ב׳ – מושגים וכלים ספרותיים

תרגיל 4: 1–**ד** · 2–**א** · 3–**ב** · 4–**ג**

תרגיל 5: 1–**נקודת תצפית** · 2–**ניגוד** · 3–**סמל**

תשובות – חלק ג׳ – חשיבה וכתיבה

תרגיל 6: רוב הקוראים מבינים שהיא האהובה של האביר, אולי אישה שהופיעה בדמות אילה. הבלדה לא אומרת זאת במפורש, והקורא משלים מתוך הברכה בסוף ("ואהבה כזאת").

תרגיל 7: הם מסגרת ונקודת תצפית: הם רואים את האביר כאוכל, ומתוך מבטם הקר מתגלה הנאמנות של האחרים. הניגוד בין הרעב שלהם לבין המסירות של האילה מעצים את הרגש.

תרגיל 8: תשובה פתוחה: יש בה מוות ואובדן, אבל המסר הוא נאמנות ואהבה. עודדו נימוק מתוך הפרטים.

תרגיל 9: מחוון קצר: שמירה על פרטי העלילה (3), נקודת מבט עקבית (3), תיאור רגשות ומחשבות (2), לשון ופיסוק (2).

כרטיס יציאה

תשובות אישיות. תשובה מלאה: עונה על השאלה, נשענת על פרט מן היצירה, כתובה במשפטים שלמים ובסדר הגיוני.

• שאלה לדיון בכיתה: מה ההבדל בין נאמנות של בעלי חיים לנאמנות של אנשים?

• הזמינו סיפורים על חיות מחמד נאמנות – שיתוף רשות.

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

שלושה בני עורב

בלדה סקוטית עממית · בלדה עממית · בלדות ורומנסות

תזכורת קצרה: שלושה עורבים יושבים על עץ ומתלבטים איפה ימצאו ארוחת בוקר. אחד מהם רואה בשדה אביר שמת בקרב, מגנו לידו. אבל כלביו שוכבים לרגליו ושומרים עליו, והנצים שלו חגים מעליו ומגרשים כל עוף. אז מגיעה אילה – האהובה של האביר – מרימה את ראשו, מנשקת את פצעיו, נושאת אותו אל קבר וקוברת אותו כראוי, ועד הערב מתה גם היא. הבלדה מסתיימת בברכה: שלכל אציל יהיו נץ, כלבים ואהבה נאמנים כאלה.

חלק א׳ – הבנה

1 הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מה מונח על האביר?
   ○ א. כתר ○ ב. מגן ○ ג. פרחים ○ ד. שמיכה
2. מי חגים מעל האביר?
   ○ א. עורבים ○ ב. נצים ○ ג. יונים ○ ד. עטלפים
3. מה מאחלת הבלדה בסוף?
   ○ א. עושר ○ ב. נאמנות ואהבה ○ ג. ניצחון ○ ד. אוכל לעורבים
4. כמה עורבים יש בשיר?
   ○ א. שניים ○ ב. שלושה ○ ג. חמישה
5. מי שמר על האביר?
   ○ א. הכלבים והנצים ○ ב. העורבים ○ ג. המלך

2 קראו כל צמד: דמות – תכונה. סמנו נכון או לא נכון. אם לא נכון – כתבו את התכונה הנכונה.

#	דמות – תכונה	נכון / לא נכון	תיקון (אם לא נכון)
1	האביר – נאמנה ומסורה	נכון / לא נכון	
2	הכלבים והנצים – רעבים ואדישים	נכון / לא נכון	
3	האילה – נאמנה ומסורה	נכון / לא נכון	
4	שלושת העורבים – רעבים ואדישים	נכון / לא נכון	

3 ענו במשפט או שניים.

1. מה מחפשים העורבים?

2. מי שומר על האביר המת?

3. מה עושה האילה?

חלק ב׳ – מושגים וכלים ספרותיים

4 התאימו כל כלי ספרותי לדוגמה שלו מן היצירה. כתבו את האות המתאימה.

#	כלי ספרותי	האות		דוגמה מן היצירה
1	מאפייני בלדה		א	הסיפור מתחיל מעיני העורבים, שרואים באביר מזון, וזה יוצר ניגוד חריף.
2	נקודת תצפית		ב	העורבים הרעבים מול הכלבים, הנצים והאילה הנאמנים.
3	ניגוד		ג	האילה מסמלת את האהובה ואת האהבה הנאמנה; הכלבים והנצים מסמלים נאמנות.
4	סמל		ד	שיר עלילתי עם מוות, פערים, דיאלוג פותח וסוף טרגי, ובמקור – פזמון חוזר.

5 השלימו את המונח המתאים מתוך מחסן המילים.

מחסן מילים: סמל משקל ניגוד נקודת תצפית

1. _____ – מבעד לעיניים של מי אנחנו רואים את האירועים
2. _____ – העמדה זה מול זה של דברים הפוכים כדי להבליט אותם
3. _____ – דבר מוחשי שמייצג רעיון גדול ממנו

חלק ג' – חשיבה וכתיבה

6 שאלת פרשנות

מי היא האילה לדעתכם? מה הפער כאן?

7 שאלת פרשנות

מה התפקיד של העורבים בבלדה?

8 שאלת הערכה – הביעו עמדה ונמקו

האם הבלדה עצובה בעיקרה, או מעוררת השראה? נמקו.

9 משימת כתיבה

כתבו את הבלדה מנקודת המבט של אחד הכלבים: מה הוא רואה, מה הוא מרגיש וממה הוא שומר.

כרטיס יציאה

שלושה בני עורב · שם: _____

1. כתבו שני מאפיינים של בלדה ודוגמה לכל אחד מהבלדות שקראנו.
2. איזה פער בבלדה של היום הייתם רוצים "למלא" ואיך?
3. מה ההבדל בין בלדה עממית לבלדה ספרותית?